

Список використаних джерел та літератури:

1. Статті Бачинської Л.Г. в журналах “WORLD SCIENCE”, Warsaw, Poland. № 10-12, 2017; №1-2 та №7, 2018; “Web of Scholar”, Warsaw, Poland. №2-3 та №5, 2018, в матеріалах конференцій Proceedings of the International Scientific Conference. Warsaw, Poland. September, 2017; November, 2018 та інших.
2. Соціологія. Короткий енциклопедичний словник. – К.: Укр.центр.духовн.культури, 1998 – 736 с.
3. Даниленко В. Спроби "соціалізації" радянської економіки в роки хрущовської "відлиги" (1955–1965 рр.) / В. Даниленко // Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика. - 2011. - Вип. 16. - С. 5-20.

*Шпаковська Віра Тимофіївна, кандидат архітектури, доцент,
доцент кафедри містобудування
Київського національного університету будівництва і
архітектури*

ПІДЙОМНИКИ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ПАНДУСАМ

Згідно Конвенції ООН про права людей з інвалідністю, яка була ратифікована у 2009 році і в якій говориться про те, що держави-учасники повинні надати особам з інвалідністю можливість вести належний спосіб життя та забезпечити доступ нарівні з іншими до фізичного оточення, транспорту, інформації та зв'язку, а також до об'єктів та послуг, Україна зобов'язалась забезпечити та заохочувати повну реалізацію всіх прав осіб з інвалідністю без будь якої дискримінації за ознаками інвалідності.

За даними Держкомстату в Україні налічується біля 2,6 млн. осіб з інвалідністю. 80% цих людей є працездатними та активними. Однак реалізація їх прав неможлива доти, доки в Україні не буде реальної доступності в громадських закладах та житлових будинках, на вулиці, в транспорті та інших видах інфраструктури. На сьогодні в Україні проживає 11 мільйонів осіб пенсійного віку та біля 8 мільйонів дітей. Всі ці категорії населення відносяться до маломобільних груп населення і потребують певних спеціальних умов для нормального існування в суспільстві. До маломобільних груп населення відносяться всі люди, що зазнають труднощів при самостійному пересуванні, отриманні послуг, необхідної інформації або при орієнтуванні у просторі. До них відносяться не тільки

інваліди, але й вагітні жінки, особи літнього віку, люди з дитячими колясками, маленькі діти.

1 квітня 2019 року набули чинності нові державні будівельні норми щодо обов'язкового створення в Україні безбар'єрного простору для маломобільних груп населення [1]. У нових ДБН міститься близько 100 якісних змін для забезпечення безпеки і комфорту кожного, в першу чергу людей з порушенням опорно-рухового апарату, зору, слуху та інших маломобільних груп населення.

Всі будинки і споруди в Україні, а також необхідна інфраструктура обов'язково повинні проектуватись з елементами доступу.

Люди з обмеженими фізичними можливостями кожен день стикаються з різними проблемами. Найбільш поширена полягає в підйомі на верхні поверхи або рівні. Подолання навіть кількох сходинок нерідко стає складним завданням, особливо якщо поряд немає супроводжуючого або людини, яка б могла прийти на допомогу. Вирішення цих проблем стоять гостро у сучасному світовому співтоваристві.

Будівництво пандусів частково вирішує проблему підйому по сходах, але не завжди є місце для їх облаштування, особливо коли йде мова про вузькі сходові клітини під'їздів існуючих будівель. Найчастіше пандуси займають досить багато місця, а занадто крутий ухил робить неможливим самостійне переміщення людини з обмеженими фізичними можливостями на інвалідній колясці. Для проєктованих та споруджуваних будівель вирішення організації підйому на поверхи маломобільних груп населення ці обов'язкові вимоги вирішуються легко, а як бути з величезним фондом вже існуючих будівель, де не завжди є можливість влаштувати пандус. Деякі споруди, наприклад, пам'ятки архітектури, неможливо реконструювати відповідно новим вимогам. Впровадження системи безбар'єрного простору у вже існуючих будівлях є доволі проблематичним. Вирішити цю проблему допоможуть спеціальні підйомники для інвалідів або людей, для яких важко подолати підйом. Вони забезпечують зручне та безпечне вертикальне переміщення без сторонньої допомоги.

Підйомники мають масу позитивних характеристик, серед яких:

- надійна конструкція, яка виключає псування механізму від несприятливих погодних умов або умисного псування;
- плавність переміщення, без різких ривків, що забезпечують безпеку людині в інвалідній колясці або дитині;

- низький рівень шуму завдяки гідравлічному механізму;
- простота управління кнопковим пультом з можливістю розміщення панелей управління на всіх необхідних рівнях або поверхах;
- безпечність за рахунок обладнання захисними конструкціями в різноманітних варіантах із скла або металу, що запобігає скочуванню з платформи.

На відміну від ліфтів, автоматичний підйомник не потребує реєстрації в державних органах і його використання можливе одразу ж після проведення випробувальних заходів та здачі в експлуатацію.

Середня вантажопідйомність обладнання складає від 150 до 250 кг. Цього достатньо для підйому на потрібний рівень людини у важкій інвалідній колясці та супроводжуючу його особу. Позитивно оцінять переваги такого обладнання і люди похилого віку, для яких пара десятків сходинок нерідко є складною перешкодою на шляху до лікаря або навіть власного будинку.

Підйомні платформи доцільно встановлювати в крупних торговельних центрах, медичних та державних установах, школах, крупних банках, якщо немає можливості облаштування заїзду без сходинок.

В житлових будинках назовні майже завжди є можливість організації підйому до вхідних дверей з допомогою пандуса, але дуже часто у збудованих в минулі роки житлових будинках треба піднятися на декілька сходинок вже всередині будинку, щоб підійти до ліфту. Саме в таких ситуаціях неможливо обійтись без підйомників.

Існує досить значний модельний ряд підйомних пристроїв, призначених для різноманітних конкретних ситуацій використання [2]:

1. Вертикальні підйомники. Вони бувають без шахтної огорожі, призначені для підйому не вище двох метрів, та з шахтною огорожею, що здійснює підйом на висоту до 12,5 м. Вертикальні підйомники можна порівняти з ліфтом.

2. Похилі сходові підйомники. Такі підйомники можуть бути стаціонарними для обладнання широких сходових маршів, або відкидними для вузьких маршів. В залежності від моделі вони можуть підіймати лише на один марш, або рухатися по складній траєкторії, повторюючи просторову траєкторію сходів, на декілька поверхів. В приватних будинках доцільно проектувати крісельні підйомники такого типу.

3. Мобільні гусеничні сходові підйомники. Такі пристрої дозволяють підійматися по сходах практично в будь-якому місці: на вузьких сходових маршах, в будинках не обладнаних пандусами та стаціонарними підйомниками, на міських вуличних та ландшафтних сходах.

Підйомники відрізняються конструкціями, механізмами, вантажопідйомністю та іншими деталями, але їх цільова спрямованість одна – полегшити життя людині, яка зовсім неспроможна або якій важко подолати сходи .

Динамічний розвиток сучасного суспільства, поява нових практик та інноваційних технологій сприяють можливостям значно полегшити існування людей з обмеженими фізичними можливостями та сформувати середовище, що доступне майже всім верствам населення.

Список використаних джерел та літератури:

1. ДБН В.2.2-40:2018 « Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». – К. Мінрегіон України, 2018 – 63с.
2. Підйомне обладнання для інвалідів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: stolviv.ho.ua/gablif/gablif_glav.html/ - Назва з екрана.

*Нізамов Олег Олександрович, магістр, архітектор,
Бібер С.Г., старший викладач
ВСП Інститут інноваційної освіти
Київського національного університету будівництва і
архітектури*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АРХІТЕКТУРНО- ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ ГОТЕЛЬНО–РОЗВАЖАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ

Давньоримський архітектор Вітрувій вважав, що архітектура це сукупність трьох складових - користі, міцності і краси. Ця формула залишається сучасною і сьогодні. Гармонійне поєднання функціонального, конструктивного і естетичного чинників дає в результаті не просто будівлю, а витвір архітектури, що відображає особливості своєї епохи.

Повноцінний комфортабельний відпочинок, можливість побачити нові міста і країни, відвідати історичні місця і визначні пам'ятки, насолодитися красою природи - заповітна мрія багатьох. За здійсненням цієї мрії, за втіленням чарівної казки в життя і відправляються сучасні